

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยขอนำเสนอครอบคลุมประเด็นหลักต่อไปนี้

1. ความหมาย บทบาท และสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
3. ปัจจัยคัดสรร
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. สรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. ความหมาย บทบาท และสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม

1.1 ความหมายของการอาชีวศึกษา

การอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งฝึกอบรมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ และทักษะ เพื่อสามารถประกอบอาชีพได้ตามความถนัด สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม การอาชีวศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ สอดคล้องกับที่ รุ่ง แก้วแดง (2531 : 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ และยังสอดคล้องกับแผนการพัฒนาศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ที่ได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการอาชีวศึกษาไว้ว่า เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาวิชาต่าง ๆ ในระดับปานกลางและระดับสูงให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการอาชีวศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาซึ่งต้องการความมั่นคงทางเศรษฐกิจสูง จำต้องอาศัยกำลังคนที่มีคุณภาพ มีอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง และตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน การอาชีวศึกษาจึงเป็นกระบวนการศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศชาติสู่ความมั่นคงและรุ่งเรืองซึ่งต้องอาศัยเทคโนโลยี อาศัยแรงงานที่มีประสิทธิภาพ และความรู้ในวิชาชีพในหลาย ๆ สาขา เพื่อที่จะช่วยพัฒนาบ้านเมือง

นักวิชาการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมาย เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับการอาชีวศึกษา ไว้หลายทัศนะดังนี้

กูด (Good. 1973 : 645) ได้ให้ความหมายของการอาชีวศึกษาไว้ว่าการอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาที่มีระดับต่ำกว่ามหาวิทยาลัย เป็นการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมผู้เรียนเข้าสู่การเลือกงาน อาชีพในสาขาต่าง ๆ โดยเฉพาะหรือเป็นการศึกษาเพื่อเป็นการพัฒนาแรงงานฝีมือให้มีระดับสูงขึ้น รวมทั้งการศึกษา การค้า อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ธุรกิจ และ คหกรรม

ภิญโญ สาธร (2526 : 31) ได้กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การศึกษาวิชาชีพที่จะนำไปประกอบอาชีพทุกชนิดเพื่อดำรงชีวิต โดยมีโรงเรียนหรือสถานศึกษาและครูเป็นผู้สอนมี รัฐบาลสนับสนุน และควบคุมให้ตรงกับความต้องการของสังคม และตลาดแรงงานเพื่อมิให้การลงทุน ทางการศึกษาเปล่าประโยชน์

บุครินทร์ ปัทมาคม (2527 : 34) ให้แนวคิดไว้ว่า การอาชีวศึกษา คือ การใช้วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ ซึ่งประกอบด้วยความรู้ความชำนาญในการที่จะเกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจ โดยจัดให้อยู่บนพื้นฐานของสังคมและให้เหมาะสมกับแนวทางเศรษฐกิจของประเทศนั้น ซึ่งไม่แตกต่าง จากการศึกษาที่ พงศ์ หรดาล (2531 : 27) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา หมายถึง การอบรมวิชาชีพในสาขา กว้าง ๆ ทั้งในระบบการศึกษา และนอกระบบการศึกษา เพื่อที่จะให้ออกไปประกอบอาชีพ และเป็นพลเมืองดีของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับ วิเวก ปางพุดพิงศ์ (2525 : 25) กล่าวว่าไว้ว่าการอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาตลอดชีวิตจะต้องมีการพัฒนารูปแบบ โดยผสมผสานทั้งในระบบโรงเรียนและนอก โรงเรียนเข้าด้วยกัน ต้องร่วมมือกับชุมชนและสังคมให้มากขึ้น แต่ บุญเทียม เจริญยิ่ง (2535 : 18) กล่าวว่า การอาชีวศึกษา คือ กระบวนการเรียน การฝึกทักษะ การสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ใน วิชาชีพใดวิชาชีพหนึ่ง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถใช้ประโยชน์เพื่อการประกอบอาชีพหรือศึกษา หาความรู้เพิ่มเติมได้ พื้นฐานความรู้ของผู้เรียนและทักษะความรู้ใหม่ที่ได้รับเป็นตัวกำหนดประเภท ของกำลังคน 5 ประเภท คือ วิศวกร หรือนักเทคโนโลยี ช่างเทคนิค ช่างฝีมือ แรงงานไร้ฝีมือ

เมธี ปิลันธนานนท์ (2533 : 133) ได้กล่าวถึงหลักการการอาชีวศึกษาเอาไว้ดังนี้

1. การอาชีวศึกษาเป็นการเตรียมตัวบุคคลเข้าสู่อาชีพและทำงานต่อไป ด้วยความสำเร็จ
2. เป้าหมายของการอาชีวศึกษามุ่งที่งาน และความสัมพันธ์กับการมีงานทำ
3. การอาชีวศึกษาต้องสอดคล้องกับสภาพของเศรษฐกิจและสังคม และวุฒิภาวะของ นักศึกษา
4. การอาชีวศึกษาจัดให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้ในฐานะ พลเมืองที่ดีของสังคม
5. การอาชีวศึกษาจัดให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการเข้าสู่อาชีพได้

6. แต่ละบุคคลมีสิทธิที่จะเลือกอาชีพที่ตนปรารถนาได้
7. รัฐมีหน้าที่ที่จะจัดให้รายบุคคลได้รับการฝึกเพื่อประกอบอาชีพได้ ตามที่แต่ละบุคคลได้ตั้งเป้าหมายไว้
8. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง ถ้าจัดสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนได้รับการฝึกโดยจำลองสภาพแวดล้อมการทำงานให้เหมือนสภาพเมื่อจะไปทำงานจริง
9. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผล เมื่องานฝึกกระทำในลักษณะเดียวกันกับงานจริง นั่นคือใช้ขั้นตอนการทำงาน เครื่องมือและเครื่องจักรเช่นเดียวกับที่ใช้ในการทำงานจริงในอาชีพนั่น
10. ประสิทธิภาพของการอาชีวศึกษาจะสูง เมื่อได้จัดให้ผู้เรียนเป็นรายบุคคลให้ได้ใช้ความสนใจ นิสัย ความถนัด และมันสมองของผู้นั้นอย่างเต็มที่
11. การฝึกอาชีพที่มีประสิทธิภาพของแต่ละอาชีพช่างหรืองาน ก็ต่อเมื่อได้จัดให้แก่กลุ่มที่ต้องการและได้รับประโยชน์จากการฝึกเท่านั้น
12. การฝึกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ จะต้องฝึกประสบการณ์เฉพาะด้านหลาย ๆ ครั้ง เพื่อสร้างนิสัยที่ถูกต้องในการกระทำและการคิดจนกระทั่งนิสัยที่ต้องการ ได้พัฒนาขึ้น ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในการหางานทำ
13. การฝึกอาชีพจะมีประสิทธิผลยิ่งขึ้นอยู่กับครูฝึก ซึ่งจะต้องมีประสบการณ์วิชาชีพในการประยุกต์พัฒนาความรู้ในการปฏิบัติงาน และกระบวนการการทำงานของสิ่งที่ตนสอน
14. สำหรับแต่ละอาชีพผู้ฝึกจะต้องมีความสามารถในการผลิตขั้นระดับหนึ่ง เพื่อที่จะทำงานและรักษาตำแหน่งงานไว้ได้ ถ้าการอาชีวศึกษาไม่สามารถจัดได้ถึงขั้นนี้แล้ว ก็จะไม่มีความมีประสิทธิภาพสำหรับรายบุคคลและสำหรับสังคม
15. การสร้างนิสัยการปฏิบัติงานจะได้ผลต่อเมื่อผู้ฝึกได้ทำงานจริง ไม่ใช่ทำแบบฝึกหัดหรือทำงานปลอม
16. แหล่งของเนื้อหาสาระที่เชื่อถือได้ของการฝึกเฉพาะแต่ละอาชีพมาจากแหล่งเดียวเท่านั้น คือ จากประสบการณ์ของผู้ชำนาญงานของอาชีพนั่น
17. สำหรับแต่ละอาชีพจะมีเนื้อหาอยู่จำนวนหนึ่งซึ่งเป็นของอาชีพนั่น โดยเฉพาะและไม่มีคุณค่าในการปฏิบัติสำหรับอาชีพอื่น
18. การอาชีวศึกษาจะบริการแก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อสามารถบริการในเรื่องที่มีคนต้องการ และผู้ต้องการได้ประโยชน์มากที่สุด
19. การอาชีวศึกษาที่มีประสิทธิภาพจะแปรผันตามวิธีการสอน และความสัมพันธ์กับผู้เรียน จึงควรพิถีพิถันพิจารณาคุณลักษณะพิเศษของกลุ่มที่เรียนและผู้สอนด้วย

20. การบริหารอาชีวศึกษาจะมีประสิทธิภาพ ต่อเมื่อมีการจัดการในลักษณะยืดหยุ่น แทนการมีมาตรฐานที่ตายตัวเกินไป

21. ขณะที่ควรพยายามลดค่าใช้จ่ายต่อหัว แต่ก็ต้องใช้งบประมาณขั้นต่ำจำนวนหนึ่ง ซึ่งถ้าจ่ายต่ำกว่านี้แล้ว จะไม่สามารถจัดการอาชีวศึกษาให้มีประสิทธิผลได้ และไม่สามารถสนับสนุนงบประมาณขั้นต่ำกว่านี้แล้ว ก็ไม่สมควรที่จะจัดให้มีระบบอาชีวศึกษา

จากความหมายของการอาชีวศึกษาดังกล่าว อาจสรุปได้ว่าการอาชีวศึกษา หมายถึง การจัดการศึกษาด้านวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ทั้งในระบบและนอกระบบ เพื่อเพิ่มผลิตกำลังคนด้านวิชาชีพ ให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ มีเจตคติที่ดี สามารถนำไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้อย่างดี โดยให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

1.2 บทบาทของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

โรงเรียนเอกชนเริ่มมีความสำคัญเมื่อรัฐได้เห็นถึงประโยชน์ของการศึกษาและได้ริเริ่มสนับสนุนการศึกษาเอกชน โดยเริ่มในแผนการศึกษาชาติ ฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ซึ่งระบุว่าให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐ (กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ, 2536 : 22) ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2503) รัฐได้ส่งเสริมให้ภาคเอกชนจัดการศึกษามากขึ้น มีการขยายการจัดการศึกษาไปถึงระดับวิทยาลัย และในปี พ.ศ. 2515 ได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเพื่อดูแลรับผิดชอบโรงเรียนเอกชนโดยเฉพาะ ให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับโรงเรียนรัฐบาล เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก และในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2533 – 2539) รัฐก็ยังมีนโยบายในการสนับสนุนการจัดการศึกษาของภาคเอกชนให้มากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539 : 11) สำหรับแผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) การสนับสนุนการจัดการศึกษาในภาคเอกชน รัฐได้หันมาให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาในระดับอาชีวศึกษาและการอุดมศึกษามากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540 : 15)

โรงเรียนเอกชนมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาในหลายด้าน รัฐบาลในทุกยุคทุกสมัย มีนโยบายสนับสนุนให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนได้กล่าวถึงบทบาทของโรงเรียนเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2541 : 5 – 6) ดังนี้

1. การแบ่งเบาภาระของรัฐในเรื่องการจัดการศึกษาแก่เยาวชน โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญและอาชีวศึกษา มีส่วนแบ่งเบาภาระของรัฐ ทั้งนี้เพราะหากรัฐเป็นผู้รับภาระจัดการศึกษาในส่วนนี้ รัฐต้องใช้งบประมาณประมาณ 9,700 ล้านบาท (คิดตามยอดนักเรียนในปีการศึกษา 2534

และคิดค่าใช้จ่ายรายหัวเท่ากับอัตราที่รัฐต้องใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล) แต่เมื่อเอกชนรับภาระจัดการศึกษาและรัฐเพียงให้เงินอุดหนุนปีละประมาณ 1,524 ล้านบาท (คิดจากยอดเงินอุดหนุนปี 2534) รัฐสามารถประหยัดงบประมาณได้ประมาณกว่าแปดพัน ล้านบาทต่อปี

2. เป็นโรงเรียนใกล้บ้าน เพราะโรงเรียนเอกชนมักเป็นโรงเรียนที่อยู่ใกล้แหล่งชุมชน
3. ให้บริการเป็นพิเศษ ซึ่งลักษณะที่โรงเรียนจัดบริการเป็นพิเศษสามารถสนองความต้องการของกลุ่มได้เป็นอย่างดี เช่น พาหนะรับ-ส่ง หอพัก สามารถจัดหลักสูตรพิเศษ รวมทั้งเรื่องฝึกอบรมด้านคุณธรรม จรรยาบรรณ ภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น
4. เป็นคู่แข่งกับโรงเรียนรัฐบาล โดยเฉพาะโรงเรียนที่ดี มีคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาสูง จึงทำให้ผู้ประกอบการมีเสรีภาพในการเลือกสถานศึกษาให้แก่บุตรหลาน กระตุ้นให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมทั้งจัดหรือลดการผูกขาดในการจัดการศึกษา
5. มีความคล่องตัวทางด้านการบริหารและการจัดการ สามารถนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินการได้ โดยไม่มีข้อจำกัดทางด้านระเบียบข้อบังคับเหมือนโรงเรียนรัฐบาล จึงทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนให้คล่องตัว เพราะสามารถเปลี่ยนแปลงวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

6. มีความคล่องตัวในการบริหารสูงกว่าภาครัฐ เนื่องจากสามารถบริหารงานได้ในเชิงธุรกิจมากกว่าระบบราชการ จึงสามารถลดขั้นตอนและระเบียบวิธีการในการสั่งการบังคับบัญชาการตัดสินใจในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ตลอดจนบุคลากร ทรัพยากร ที่อำนวยความสะดวกต่อการจัดการศึกษาได้อย่างเต็มที่

การบริหารและการจัดการอาชีวศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชน อาชีวศึกษา จุมพล พูลภัทรชีวิน (2536 : 67 – 68) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้โรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาประสบความสำเร็จ ไม่มีปัจจัยชี้ชัดว่าปัจจัยไหนสำคัญมากกว่ากัน สิ่งที่ส่งผลให้โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนประสบความสำเร็จเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การมีผู้สอนที่มีคุณภาพซึ่งเริ่มจากการที่ผู้บริหารคัดเลือกครูที่มีวุฒิและประสบการณ์ตรงตามสาขาที่สอน ทั้งยังคัดเลือกครูที่มีคุณธรรม จริยธรรม และมีความรักในอาชีพครู มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูก้าวหน้าทางวิชาการ โดยเปิดโอกาสให้ศึกษาต่อและส่งไปอบรมหรือดูงานเพิ่มเติม มีค่าตอบแทนและสวัสดิการเป็นที่พึงพอใจของครู อำนวยความสะดวกในเรื่องวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนอย่างเต็มที่
2. มีระบบบริหารที่ดี กล่าวคือ มีการกระจายอำนาจ ให้อิสระในการทำงาน ให้เกียรติและรับฟังความคิดเห็น มีระบบการทำงาน ค่าตอบแทนและสวัสดิการที่ดี ทำให้ครูมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน

3. มีหลักสูตร ที่เน้นทั้งวิชาการและภาคปฏิบัติ อีกทั้งมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน เช่น การเสริมความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษ คอมพิวเตอร์ และความมีระเบียบวินัย
4. ผู้เรียน ที่จบออกไปมีความสามารถในการทำงานและมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดแรงงานต้องการ (ความรู้เฉพาะทาง, ภาษาอังกฤษ, คอมพิวเตอร์, ระเบียบวินัย)
5. ทำเลที่ตั้งและอาคารสถานที่ ตั้งอยู่ในบริเวณที่มีการคมนาคมสะดวก อาคารสถานที่สะอาดเรียบร้อย มีอุปกรณ์ และสื่อการสอนที่พร้อมและทันสมัย

1.3 สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษา ประเภทสาขาวิชาช่าง

อุตสาหกรรม

การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา โดยเฉพาะประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม เป็นประเภทวิชาหนึ่งในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทำการสอนเกี่ยวกับช่างอุตสาหกรรมเพื่อการประกอบอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรมตามสาขาที่ตัวเองถนัด และสนใจ โดยมุ่งผลิตแรงงานระดับช่างฝีมือ เข้าสู่ตลาดแรงงานด้านช่างอุตสาหกรรมและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม โดยมีการแบ่งย่อยออกเป็นสาขาวิชาต่าง ๆ อีก 4 สาขาวิชา ได้แก่ ช่างยนต์ ช่างกลโรงงาน ช่างไฟฟ้ากำลังกำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ ดังที่ระบุไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ดังนี้

1. ให้มีความรู้ ความเข้าใจในการฝึกให้มีทักษะ เพื่อเป็นแนวทางในการค้นคว้าหาวิธีสร้างงานอาชีพสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ให้พัฒนาก้าวหน้าสอดคล้องกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และความต้องการของตลาดแรงงาน
2. ให้มีความซาบซึ้งในคุณค่าของงานอาชีพประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สามารถถ่ายทอดได้ ผลิตได้ จำหน่ายได้ และบริการได้
3. ให้มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ มีความเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น
4. ให้มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์งาน สร้างงาน และการแก้ไขปัญหางานอาชีพสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม และมีงานอาชีพอื่นที่สัมพันธ์กัน
5. ให้สามารถจัดการเชิงธุรกิจ เชิงอุตสาหกรรม เชิงเทคโนโลยี การสร้างสติปัญญาเพื่อการศึกษาค้นคว้า และหาประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ หรือสถานประกอบการที่จะนำไปประกอบอาชีพได้จริง

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม มีเป้าหมายหลักที่จะเน้นทำให้ผู้เรียนมีทักษะ สามารถปฏิบัติงานให้เข้ากับความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ตลอดจนมีความสำนึกที่จะสร้างปัจจัยให้เกิดสูงสุดแก่ชีวิตด้วยการประกอบอาชีพ สร้างงาน พัฒนางาน เพื่อคุณภาพที่ดีของชีวิต

ในปัจจุบันการศึกษาประเภทอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 2 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนเทคนิคณิชยการอยุธยา และโรงเรียนเทคโนโลยีอยุธยา ซึ่งได้มีการจัดการศึกษาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม โดยแบ่งเป็น 4 สาขา ในแต่ละโรงเรียน คือ 1) โรงเรียนเทคนิคณิชยการอยุธยา สาขาช่างกลโรงงาน จำนวน 295 คน สาขาช่างยนต์ จำนวน 309 คน สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง จำนวน 130 คน และสาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 160 คน รวม 894 คน และ 2) โรงเรียนเทคโนโลยีอยุธยา สาขาช่างกลโรงงาน จำนวน 135 คน สาขาช่างยนต์ จำนวน 165 คน สาขาช่างไฟฟ้ากำลัง จำนวน 102 คน และสาขาช่างอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 118 คน รวม 520 คน ซึ่งเป็นสถิติข้อมูลของนักเรียนประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ปีการศึกษา 2549

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 การตัดสินใจ

ในการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งนั้น จะต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ อยู่มากมาย แต่ภายในกระบวนการแต่ละกระบวนการจะต้องมีสิ่งหนึ่งเข้าไปมีส่วนร่วมอยู่ด้วยตลอดเวลา นั่นคือการตัดสินใจ (Decision-making) ซึ่งโดยทั่วไปจะมีความคิดว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกคนจะต้องมีการตัดสินใจ จะโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดการจะกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นดูเหมือนว่าการตัดสินใจจะเป็นปัจจัยสำคัญยิ่ง ดังเช่นในเรื่องของการตัดสินใจในการเลือกเรียนของนักเรียน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องวิเคราะห์ความต้องการ ความจำเป็นของตนเอง หาข้อมูลในการตัดสินใจ หาทางเลือก ตัดสินใจเลือกและไปสู่การเลือกเรียนที่ตนเองต้องการ ความหมายของการตัดสินใจ เรื่องของการตัดสินใจนั้น มีนักวิชาการหลายคนได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สมทรัพย์ อภิชาติบุตร (2541 : 18) กล่าวว่า การตัดสินใจ คือ การเลือกทางปฏิบัติในระหว่างทางเลือกสองทางหรือมากกว่านั้นขึ้นไป

แฮริสัน (Harrison. 1981 : 3) ได้ให้ความหมายว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการประเมินผลที่เกี่ยวกับทางเลือก หรือตัวเลือกที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ผลที่เกิดจากการเลือกต่าง ๆ ที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายได้มากที่สุด

โกวิทย์ สังคนันท์ (2530 : 30) ได้สรุปเกี่ยวกับการตัดสินใจว่าเป็นการสะท้อนให้เห็นภาวะที่ผู้ตัดสินใจเพื่อเลือกตัวเลือกใดตัวเลือกหนึ่งที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์บางอย่างที่เขาต้องการ

กระบวนการตัดสินใจ นักวิชาการได้กล่าวถึง กระบวนการตัดสินใจไว้ดังนี้
ไซมอน (Simon. 1960 : 24) ได้อธิบายว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการที่มีระดับขั้นตอนความสำคัญ 3 ขั้นตอน คือ

1. การใช้ความคิดประกอบเหตุผล (Intelligence) ผู้ตัดสินใจจะรับรู้ถึงโอกาสหรือปัญหาที่เกิดขึ้น จากนั้นผู้ทำการตัดสินใจเริ่มเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากทั้งตัวปัญหาและสิ่งแวดล้อม แล้วนำมาทำการประมวลผล วิเคราะห์ และตรวจสอบ เพื่อที่จะกำหนดรายละเอียดของปัญหาและ/หรือโอกาสนั้น

2. การออกแบบ (Design) ผู้ตัดสินใจจะวิเคราะห์และพัฒนาแนวทางต่าง ๆ ที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจเลือกทางเลือกในการปฏิบัติที่เหมาะสม การที่จะประสบความสำเร็จได้ในขั้นนี้ ผู้ทำการตัดสินใจจะต้องมีความเข้าใจในปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ พยายามที่จะหาทางออกของปัญหา และตรวจสอบความเป็นไปได้ในปัญหานั้น

3. การคัดเลือก (Choice) ผู้ตัดสินใจจะทำการคัดเลือกแนวทางเลือกปฏิบัติที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่สุด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ต่อไป

วุฒิชัย จานงค์ (2523 : 4) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจเป็นกระบวนการเลือกในระหว่างทางเลือกต่าง ๆ และได้แบ่งขั้นตอนการตัดสินใจ ดังนี้

1. การแยกแยะตัวปัญหา ขั้นตอนของการตัดสินใจนั้นเป็นเรื่องของการสร้างความมั่นใจและแน่ใจโดยการค้นหาทำความเข้าใจกับปัญหา เป็นเรื่องของการแยกแยะปัญหาออกมาอย่างแน่ชัดหรือตัวปัญหาอย่างแน่นอน นั่นคือกระบวนการตัดสินใจจะเริ่มต้นตามขั้นตอนแรก

2. การหาข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหานั้น คือการเสาะแสวงหาสิ่งที่เป็นสาเหตุหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหานั้น ซึ่งอาจจะไม่ใช่สาเหตุโดยตรงก็เป็นได้ ความสามารถที่จะหาข่าวสารข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุด หรือข่าวสารที่สมบูรณ์ซึ่งอาจเป็นไปได้ แต่เป็นการเสาะหาตัวข่าวที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของปัญหามากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทั้งนี้การเสาะหาข่าวสารควรจะเป็นไปตามแนวคิดที่ว่าข่าวสารสรรหานั้น จำเป็นต้องมีความเกี่ยวข้องและจำเป็นกับตัวปัญหา ตลอดจนมีความเพียงพอในการแก้ปัญหา

3. การประเมินค่าของข่าวสาร ในบรรดาข่าวสารที่แสวงหานั้น ต้องยอมรับความจริงประการหนึ่งว่า ข่าวสารทุกชนิดที่หานั้น มิได้หมายความว่าเกี่ยวข้องกับตัวปัญหา และมีคุณค่ากับตัวปัญหาอย่างแท้จริงเสมอไป ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการประเมินค่าว่าข่าวสารนั้นถูกต้อง

เหมาะสมเพียงพอ ตรงกับเวลา และความสามารถที่จะนำไปวิเคราะห์ปัญหาได้หรือไม่ ซึ่งจะมีการเสาะหาข่าวสารเพิ่มเติม หลังจากประเมินค่าข่าวสารแล้วว่าไม่เพียงพอ หรือไม่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร ก็จำเป็นต้องตัดข่าวสารบางอย่างออกไป ถ้าเห็นว่าไม่เกี่ยวข้องกับตัวปัญหาที่จะทำการแก้ไขหรือตัดสินใจนั้น

4. การกำหนดทางเลือก เป็นขั้นตอนสำคัญในการตัดสินใจ คือกำหนดทางเลือกที่สามารถครอบคลุมวิธีที่จะแก้ปัญหาได้มากที่สุด ถ้าเรามีข่าวสารสมบูรณ์สำหรับปัญหาแต่ละเรื่อง เราอาจกำหนดทางเลือกได้เหมาะสมและครอบคลุมอย่างแท้จริงได้ ถ้าข่าวสารไม่สมบูรณ์ก็กำหนดทางเลือกที่มีลำดับความสำคัญของการแก้ปัญหา

5. การเลือกทางเลือก เมื่อกำหนดทางเลือกแล้ว ขั้นต่อไปคือการเลือกทางเลือกที่จะนำไปปฏิบัติการต่อไป ขั้นนี้เองที่เป็นที่ยอมรับว่าเป็นการตัดสินใจแท้จริง การเลือกทางเลือกนั้นเกิดจากผลของการตัดสินใจแต่ยังไม่สมบูรณ์ จำเป็นต้องมีขั้นตอนอีกขั้นหนึ่ง ซึ่งอย่างน้อยที่จะสร้างความสมบูรณ์ให้กับการตัดสินใจ

6. การปฏิบัติตามการตัดสินใจ เป็นการปฏิบัติผลการตัดสินใจ หรือทางเลือกที่เราจะทราบได้ว่าการตัดสินใจนั้นถูกต้อง เหมาะสมเพียงใดหรือไม่ ก็ขึ้นอยู่กับผลของการตัดสินใจนั้น การประเมินผลของการตัดสินใจนี้ เป็นการตรวจดูว่าผลของการตัดสินใจที่ปฏิบัติไปเหมาะสมกับการแก้ปัญหานั้นหรือไม่

ในเรื่ององค์ประกอบของการตัดสินใจ วรรณา พรหมบุรุษย์ (2540 : 50) กล่าวว่า การตัดสินใจจะเกิดขึ้นจะต้องมีขั้นตอนดังนี้ คือ

1. การเข้าใจกระบวนการตัดสินใจ ในการเลือกที่จะทำอะไรก็ตามที่ต้องใช้การตัดสินใจ ซึ่งจะต้องเสี่ยง แต่การเสี่ยงดังกล่าวนี้จะต้องมีหลักการ คือ มีการศึกษาตนเองตั้งแต่การรับรู้เรื่องของตนเอง มีการหาทางเลือกและมีการสำรวจอาชีพตนเอง

2. การรู้จักตนเอง การรู้จักตนเองเป็นการรู้จักและเข้าใจความคิด ความรู้สึก และการกระทำของตน รู้เหตุ รู้ผล มองตนในแง่ดี มองผู้อื่นในแง่ดี รักตนเอง รักผู้อื่น มองเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

3. การมีความรู้เรื่องการพัฒนาตนเพื่ออาชีพ คือ มีความรู้ในเรื่องการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จในชีวิต ซึ่งหมายถึงความสำเร็จในอาชีพ นักการศึกษากล่าวว่าที่จะทำให้คนประสบความสำเร็จในอาชีพ ควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

- 3.1 มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทุกชีวิตต้องตื่นตัว ยอมรับ และมองหาทักษะใหม่
- 3.2 ภูมิใจตนเองก่อนว่าเรามีค่านิยม ความสามารถ มีความต้องการหรือไม่
- 3.3 มุ่งสู่เส้นทาง มองหาสิ่งที่เป็นไปได้ ซึ่งตรงกับศักยภาพที่แท้จริงของตน

- 3.4 ศึกษาค้นคว้าอย่างต่อเนื่อง หาสิ่งที่เหมาะสมกับชีวิตคนทุกรูปแบบ
- 3.5 ขอความร่วมมือจากทุกฝ่าย สอบถามผู้รู้
- 3.6 การเลือกตัดสินใจอย่างไร้ไป ควรมีการตรวจสอบค้นหาข้อดีข้อเสียอีกครั้ง เพื่อ
ได้ผลที่แน่นอน

3. ปัจจัยคัดสรร

จากการศึกษาผลงานวิจัย และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ สามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาครั้งนี้ พอสรุปได้ว่า ตัวแปรที่คาดว่าจะจะเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนของนักเรียนนั้น มิได้มีเพียงตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเพียงตัวแปรเดียว แต่จะประกอบด้วยตัวแปร 9 ตัวแปร ซึ่งพอประมวลตัวแปรที่ศึกษาเป็นปัจจัยคัดสรร (Variables) ได้ดังนี้

3.1 รายได้ของผู้ปกครอง (Guardian's income) หมายถึง ค่าตอบแทนที่เป็นรายได้ต่อเดือนของผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้สนับสนุนการเรียนของนักเรียน นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมการเรียน โดยเฉพาะประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่มีค่าธรรมเนียมค่อนข้างสูงซึ่งต้องใช้อุปกรณ์เครื่องมือด้านเทคโนโลยีขั้นสูง เป็นสื่อในการเรียนการสอนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไช้มุก เสาวจันทร์ (2543 : 47) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาหญิงสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ปีที่ 1 พบว่า นักศึกษา ที่มาจากครอบครัวที่รายได้น้อยและรายได้ปานกลาง บิดามารดาเป็นผู้มีส่วนช่วยในการตัดสินใจ เข้าศึกษาต่อในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ลดารัตน์ วัฒนสาครศิริ (2545 : 88) พบว่า มูลเหตุจูงใจในการศึกษาต่อ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับปานกลางเมื่อจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายได้ผู้ปกครอง พบว่า โดยส่วนใหญ่บิดามารดาหรือผู้ปกครองแนะนำให้ศึกษาต่อ ทั้งนี้เพราะบิดามารดาหรือผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีอาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้ค่อนข้างน้อย จึงมีความต้องการที่จะให้บุตรหลานได้รับการศึกษาสูงกว่าตน เพื่อให้มีอาชีพที่ดี และมีรายได้สูง ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดาและจะได้รับคำแนะนำจากบิดามารดาให้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรรายได้ผู้ปกครอง (Guardian's income) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

3.2 ความสนใจในสาขาวิชาที่เรียน (Field of study interest) ความสนใจของนักเรียนมีความแตกต่างกันตามลักษณะของบุคคล เช่น สนใจในอาชีพ จะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง และคุณสมบัติส่วนตัวเพื่อที่จะนำคนไปสู่ความสำเร็จในด้านอาชีพการงาน

และพบว่าความสนใจของวัยรุ่นจำนวนมากจะเลือกอาชีพตามบิดามารดา ตามเพื่อนที่ใกล้ชิด ปรานี รามสูต (2528 : 26) กล่าวว่า ความสนใจทางด้านการศึกษา นักศึกษามักจะสนใจการเรียนที่เขาได้มีโอกาสเป็นตัวของตัวเอง ดังนั้นวิธีที่จะสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนมีความต้องการอยากเรียน อยากรู้ อยากเห็น มีความสนใจในการเรียนแตกต่างกัน และการที่นักเรียนสนใจที่จะศึกษาต่อเกิดจากมีการวางเป้าหมายในการศึกษาต่อของตัวเองไว้ คนเราหากมีเป้าหมาย มักจะมีความพยายาม และให้ความสนใจกระทำกิจกรรมที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย ซุปเปอร์ (Super. 1973 : 108-109) มองความสำคัญเกี่ยวกับความสนใจในอาชีพว่าความสนใจเป็นตัวกำหนดในการเลือกเรียน และการประกอบอาชีพและอาจเป็นตัวกำหนดทิศทางการทำกิจกรรม ส่วนความถนัดเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดระดับความสนใจและยังเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคล ศักยภาพหลาย ด้านในตัวบุคคล

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรความสนใจในสาขาวิชาที่เรียน (Field of study interest) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

3.3 ความถนัดในสาขาวิชาที่เรียน (Field of study aptitude) ความถนัด (Aptitude) หมายถึง สมรรถวิสัย และทิศทางแห่งความเจริญงอกงามของสมอง หรือเป็นขีดระดับความสามารถขั้นสูงสุดของบุคคลที่เขาอาจมีได้ต่อการเรียนรู้และฝึกฝนในวิทยาการและทักษะต่าง ๆ ถ้าหากเขาได้รับการฝึกสอนและประสบการณ์ที่เหมาะสม ความถนัดเป็นความแตกต่างที่เกี่ยวกับการแสดงความสามารถในการกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพของแต่ละบุคคลในการประกอบอาชีพ หรือการเลือกกิจกรรมใดก็ตามความถนัดจึงเป็นความสามารถที่มีมาตั้งแต่กำเนิด และแฝงอยู่ในตัวบุคคลนั้น ในการปฏิบัติหน้าที่การงาน หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ อาจจะเป็นด้านใดด้านหนึ่ง หรือหลาย ๆ ด้านก็ได้ หากบุคคลนั้นได้รับการฝึกฝน หรือได้รับประสบการณ์จากสิ่งนั้นในช่วงเวลาที่เหมาะสมทำให้เขาสามารถที่จะทำงานเหล่านั้นได้สัมฤทธิ์ผล หรืออย่างมีประสิทธิภาพ ซุปเปอร์ (Super. 1973 : 108-109) มองความสำคัญเกี่ยวกับความถนัดในอาชีพว่าความถนัดเป็นตัวกำหนดในการเลือกเรียน และการประกอบอาชีพ และอาจเป็นตัวกำหนดทิศทางการทำกิจกรรม และความถนัดเป็นสิ่งสำคัญในการกำหนดระดับความสนใจและยังเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ ซึ่งประกอบด้วยความแตกต่างระหว่างบุคคล ศักยภาพหลาย ด้านในตัวบุคคล

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรความถนัด (Aptitude) ในสาขาวิชาที่เรียนมาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

3.4 ความต้องการความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ (Security and to progress)

การเลือกอาชีพเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลจะมีความต้องการหลายประการด้วยกัน เช่น ความต้องการด้านร่างกาย อันได้แก่ ความต้องการอาหาร อากาศ การพักผ่อน ที่พักอาศัย ต้องการการยอมรับและการยกย่องจากผู้อื่น ต้องการความมั่นคงปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งความต้องการของแต่ละคนไม่เหมือนกัน จึงทำให้บุคคลเลือกอาชีพแตกต่างกันออกไป ผู้ที่ต้องการจะอยู่ตามลำพังก็จะเลือกอาชีพที่ต้องทำงานติดต่อกับผู้อื่นน้อย เช่น อาชีพเกษตรกร และวิศวกร เป็นต้น การที่บุคคลจะเลือกอาชีพใด ๆ นั้น เป็นเพราะเขาเชื่อว่าอาชีพนั้น ๆ จะสามารถสนองความต้องการของเขาได้มากที่สุด เช่น ผู้ที่มีความต้องการมั่นคงด้านเศรษฐกิจในระดับสูง ก็จะแสวงหาอาชีพที่ได้รับรายได้ที่ค่อนข้างสม่ำเสมอ ความต้องการของบุคคลมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพเพราะบุคคลจะเลือกอาชีพที่สภาพแวดล้อม ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้ดีที่สุด พัฒนาการด้านอาชีพ จะเริ่มขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักว่าอาชีพนั้นสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้ เนื่องจากอาชีพมีความสำคัญต่อบุคคลมาก เพราะอาชีพเป็นที่มาของปัจจัยที่จำเป็นในการดำรงชีพ บุคคลจึงมีความสนใจที่จะแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ การพัฒนาด้านอาชีพและกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลจะก้าวหน้า เมื่อบุคคลตระหนักว่าอาชีพที่เขาคาดหวังนั้นจะสามารถตอบสนองความต้องการของเขาได้ ขึ้นอยู่กับความรู้จักตนเอง ข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเองมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เพราะมีส่วนช่วยให้บุคคลตระหนักว่าเขาต้องการอะไรจากอาชีพและเขามีคุณสมบัติอะไรที่เหมาะสมกับอาชีพนั้น ๆ เช่น ลักษณะของอาชีพ รายได้และความต้องการของบุคคลในแต่ละอาชีพมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เพราะข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพทำให้บุคคลทราบว่าอาชีพนั้น ๆ ต้องการบุคคลที่มีบุคลิกภาพเช่นไร ความพึงพอใจในอาชีพขึ้นอยู่กับว่าอาชีพต่าง ๆ นั้น สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคลได้มากน้อยเพียงใด ระดับความพึงพอใจในอาชีพเป็นอัตราส่วนระหว่างสิ่งที่เราได้รับจากอาชีพกับสิ่งที่เราต้องการจากอาชีพ ความพึงพอใจในอาชีพการทำงานอย่างใดอย่างหนึ่ง อาจเป็นผลมาจากการที่งานนั้น สอนความต้องการของบุคคลในปัจจุบันหรือมีแนวโน้มที่สนองตอบความต้องการของเขาได้ในอนาคต หรือจากการที่เขาคาดหวังว่างานนั้น ๆ จะช่วยทำให้เขาไปสู่งานที่ต้องการได้ การเลือกอาชีพของบุคคลมีการเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อเขาเชื่อว่าอาชีพที่เขาเปลี่ยนใหม่นั้น สามารถสนองความต้องการของเขาได้ดีกว่าอาชีพเดิม ตามทฤษฎีของ Holistic Dynamic Theory ของ มาสโลว์ (เมธี ปิรันธานนท์. 2533 : 136-142) กล่าวว่า มนุษย์มีความต้องการไม่มีที่สิ้นสุดและเมื่อความต้องการนั้นได้รับการตอบสนอง สมความ ต้องการแล้วก็ยังมีความต้องการ ต่อไปในลำดับที่สูงขึ้น ดีขึ้น มากขึ้น หรือขึ้นไปอีกโดยความต้องการพื้นฐานของมนุษย์นั้นจะต้องการจากขั้นต่ำไปหาความต้องการขั้นสูงต่อไป

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรความต้องการความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ (Security and to progress) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

3.5 ความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ (Fame and honor need) ความต้องการมีชื่อเสียง และได้รับการยกย่อง ความนับถือในตนเอง ความต้องการในการแข่งขัน ความเชื่อมั่นในตนเอง ความเข้มแข็ง ความเก่ง ความก้าวหน้า ความเป็นอิสระภาพซึ่งบุคคลต้องการที่จะแสดงออกว่าเขาสามารถตอบโต้ความท้าทายความสามารถต่าง ๆ ในชีวิตความนิยมยกย่องจากผู้อื่น หมายถึง บุคคลต้องการแสดงความสามารถ และประสบการณ์ของตนให้ประจักษ์ และได้รับความนิยมนจากผู้อื่น ซึ่งทำให้เขาได้รับเกียรติยศเป็นที่รู้จัก ได้รับการยอมรับ ความสนใจ ความมีชื่อเสียงดี เป็นต้น ซึ่งการได้รับการมีชื่อเสียงการได้รับการยกย่องจะต้องตั้งอยู่บนความนับถือจากบุคคลอื่น แต่มิใช่ตั้งอยู่บนกิตติศัพท์เล่าลือ ตำแหน่งฐานะ หรือการประจบสอพลอ และต้องเป็นผลของความพยายามที่หามาได้ด้วยตนเอง ตาม ทฤษฎีของ เซฟเฟอร์ (Schaffer, 1953 : 67) มีแนวคิดว่าคุณคนเลือกอาชีพเพื่อตอบสนองความต้องการของตน ซึ่งจะทำให้มีแนวโน้มประสบความสำเร็จในชีวิตการทำงาน และมีความสุขในการประกอบอาชีพนั้น สรุปความต้องการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ คือ ต้องการยอมรับจากบุคคลอื่น ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ได้รับความรักความอบอุ่น มีสัมพันธ์ภาพที่ดี ต้องการประสบความสำเร็จในสิ่งที่ทำ ต้องการทำงานอิสระเป็นตัวของตัวเองนอกจากนี้ มาสโลว์ ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ในชั้นตอนที่ 3 และตอนที่ 4 ว่า มนุษย์มีความต้องการความรัก การยอมรับในกลุ่มสังคมที่อยู่ร่วมกัน มีการนับถือต่อกัน ยกย่อง ชมเชยกัน ให้เกียรติกัน และความต้องการมีชื่อเสียงเกียรติยศ การได้รับการยกย่อง ประกอบด้วยความนับถือตนเองในด้านความเชื่อมั่น ความเข้มแข็ง ความก้าวหน้า ซึ่งบุคคลต้องการที่จะแสดงออกว่าสามารถตอบโต้ความท้าทายความสามารถต่าง ๆ ในชีวิตได้ และความนิยมยกย่องจากผู้อื่นในสังคมซึ่งบุคคลต้องการแสดงความสามารถ และประสบการณ์ของตนให้ประจักษ์ และได้รับการยอมรับ ความมีชื่อเสียง

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรความต้องการมีชื่อเสียงเกียรติยศ (Fame and honor need) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

3.6 การรับรู้ในภาพลักษณ์ของโรงเรียน (Image occupation of school) การรับรู้ในภาพลักษณ์ของโรงเรียน หมายถึง นักเรียนได้รับรู้ถึงคุณภาพของการจัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ได้แก่ ชื่อเสียงด้านงานวิชาการ มาตรฐานการจัดการศึกษา คุณภาพของอาจารย์ผู้สอน ความทันสมัยของหลักสูตรและอุปกรณ์การเรียนการสอน ความสะอาดสบายและความเหมาะสมของอาคารสถานที่ เป็นต้น เชื่อว่าเมื่อจบจากโรงเรียนแล้วสามารถหางานทำง่าย

ความสะอาดสบายและความเหมาะสมของห้องเรียน อาคารเรียนสภาพแวดล้อมที่ดี และสถานที่ที่กว้างขวาง จะเห็นได้ว่าหลังจากมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของการศึกษา เป็นที่ยอมรับและตรงกับความต้องการของนักเรียนและสังคม มีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียนทุกระดับ จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่น และส่งผลให้ตัดสินใจเรื่องโรงเรียนที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษา รongลงมาในเรื่องชื่อเสียงของโรงเรียนด้านวิชาการ หลักสูตรทันสมัย สอดคล้องกับ จุฬพล พุทธภรณ์ (2536 : 67-68) พบว่า ชื่อเสียงของโรงเรียนและคุณภาพด้านวิชาการเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกโรงเรียนเอกชน และ สุทธิยา นิธิจักร (2532 : 89) พบว่า คุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนเอกชนเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการเลือกเข้าเรียนโรงเรียนเอกชน อเนก ชิตเกษร (2542 : 46) พบว่า ชื่อเสียงและคุณภาพของคณะบริหารธุรกิจและสถาบันมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ และ เพียงแพน บุญญารัตนนุสรณ์ (2540 : 49) พบว่า นักเรียนให้ความสำคัญของการศึกษาต่อในสถาบันด้านวิชาชีพที่มีชื่อเสียง ความเชื่อถือในคุณภาพ หลักสูตร และสาขาวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถตามแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้บริโภคของ แองเจิล และคณะ (Engel and others. 1990 : 161) ทฤษฎีพฤติกรรมของผู้บริโภคของ ฮอลแลนด์ (Holland. 1973 : 197) และโมเดลพฤติกรรมผู้บริโภคของ ฟิลิป และเกรย์ (Philip and Gary. 1997 : 172)

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรการรับรู้ในภาพลักษณ์ของโรงเรียน (Image occupation of school) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

3.7 ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียมการเรียน (Study charge) เนื่องจากโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม มีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และรายได้ของผู้ปกครองอยู่ในระดับปานกลางถ้าโรงเรียนที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเรียนมีบริการกู้ยืมเงินกองทุนการศึกษา หรือมีการผ่อนชำระค่าธรรมเนียม ก็จะเป็นปัจจัยที่ช่วยให้นักเรียนตัดสินใจเลือกโรงเรียนได้ง่ายขึ้น ดังที่ เพียงแพน บุญญารัตนนุสรณ์ (2540 : 17) ได้พบว่า สิ่งจูงใจและความพึงพอใจมากที่สุดของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 ในการเข้าศึกษาต่อวิทยาลัยเกษตรกรรมอุบลราชธานี คือ การได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียม ในส่วนของทุนการศึกษา นักเรียนไม่ค่อยให้ความสำคัญ เพราะนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีพ ส่วนใหญ่มีผลการเรียนเฉลี่ยปานกลางถึงต่ำ จึงมีความตระหนักในความสามารถของตนเอง ในเรื่องค่าธรรมเนียมการเรียน ราคาค่าบริการต่างๆ เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญมากนักในการตัดสินใจ เพราะการกำหนดเพดานค่าธรรมเนียมโดยกระทรวงการศึกษาธิการและการแข่งขันระหว่างโรงเรียนเอกชนจะเป็นตัวกำหนดให้ค่าธรรมเนียมไม่แตกต่างกันมากนักตามแนวคิดพื้นฐาน

เกี่ยวกับผู้บริโภครอง แองเจิง และคณะ (Engel and others. 1990 : 161) ทฤษฎีพฤติกรรมของผู้บริโภคของฮอลแลนด์ (Holland. 1973 : 197) และโมเดลพฤติกรรมผู้บริโภคของฟิลิป และเกรย์ (Philip and Gary. 1997 : 172)

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรความเหมาะสมของค่าธรรมเนียมการเรียน (Study Charge) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

3.8 ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งของโรงเรียน (Sanitation of school location) โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชน มีการคมนาคมสะดวก ทางเข้าออกสะดวกอยู่ใกล้บ้าน จะเห็นว่านักเรียนนิยมเรียนในโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก โดยไม่คำนึงถึงว่าอยู่ใกล้บ้านหรือไม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของอนเนก ชิตเกษร (2542 : 47) พบว่า ปัจจัยด้านสถานที่ตั้งอยู่ในจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภาคเหนือ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของนักเรียน ตามแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้บริโภครอง แองเจิง และคณะ (Engel and others. 1990 : 161) ทฤษฎีพฤติกรรมของผู้บริโภคของฮอลแลนด์ (Holland. 1973 : 197) และโมเดลพฤติกรรมผู้บริโภคของฟิลิป และเกรย์ (Philip and Gary. 1997 : 172)

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรความเหมาะสมของสถานที่ตั้งของโรงเรียน (Sanitation of school location) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

3.9 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน (Data base of school) นักเรียนส่วนใหญ่จะเห็นป้ายโฆษณาของโรงเรียน ป้ายโฆษณาข้างรถประจำทาง จากกิจกรรมพิเศษนอกโรงเรียนที่แสดงต่อสาธารณะ เช่น การจัดแสดงผลงานของนักเรียนประจำปี การร่วมประกวดและการเข้าร่วมแข่งขันกับสถาบันต่าง ๆ จะเห็นว่านักเรียนที่ตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม จากพื้นฐานที่ชอบงานด้านช่างอุตสาหกรรมจึงให้ความสนใจในเรื่องของป้ายโฆษณาของโรงเรียน รองลงมาป้ายโฆษณาที่ข้างรถประจำทางก็สื่อให้เห็นถึงความทันสมัยของโรงเรียน การจัดบอร์ดตามโรงเรียนต่าง ๆ การส่งอาจารย์แนะแนวไปตามโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น การจัดนิทรรศการโดยนำผลงานนักเรียนออกเผยแพร่ต่อสาธารณชน เป็นต้น ทำให้เป็นที่รู้จักโรงเรียนในวงกว้าง นักเรียนเกิดความรู้สึกภูมิใจ ประทับใจ สอดคล้องกับ อนเนก ชิตเกษร (2542 : 47) พบว่า ป้ายโฆษณาของมหาวิทยาลัยมีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนของนักศึกษาซึ่งสอดคล้องตามแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับผู้บริโภครอง แองเจิง และคณะ (Engel and others. 1990 : 161) ทฤษฎีพฤติกรรมของผู้บริโภคของฮอลแลนด์ (Holland. 1973 : 197) และโมเดลพฤติกรรมผู้บริโภคของฟิลิป และเกรย์ (Philip and Gary. 1997 : 172)

ฉะนั้นผู้วิจัยจึงได้พิจารณาคัดสรรการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน (Data base of school) มาเป็นปัจจัยหนึ่งในการวิเคราะห์ที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมของนักเรียน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วาสนา เจริญวิเชียรฉาย (2530 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียนสาขาวิชาเอกศิลปหัตถกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษาสิ่งจูงใจของนักศึกษาในการเลือกเรียน และเปรียบเทียบสิ่งจูงใจของนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายในการเลือกเรียน กลุ่มนักศึกษาตัวอย่างเป็นนักศึกษาสาขาศิลปหัตถกรรม ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยอาชีวศึกษา กรุงเทพมหานคร รวม 200 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า สิ่งจูงใจนักศึกษาในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกเรียนวิชาเอกศิลปหัตถกรรมตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ สิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลจูงใจนักศึกษาในระดับมาก ได้แก่ ความรัก ความสนใจและความถนัดในสาขาวิชาชีพศิลปหัตถกรรม สิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลจูงใจนักศึกษาในอุตสาหกรรมระดับปานกลาง ได้แก่ ความคิดเห็นส่วนตัว และ สิ่งจูงใจที่มีอิทธิพลจูงใจนักศึกษาในระดับน้อย ได้แก่ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ชาลวิทย์ กลิ่นเลขา (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนอาชีวศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงครามมี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการเลือกศึกษาวิชาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสมุทรสงคราม และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 22 โรงเรียน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความสนใจศึกษาต่อวิชาชีพมากกว่าศึกษาวิชาสามัญและสนใจเรียนประเภทวิชาชีพศิลปหัตถกรรม เป็นอันดับ 3 ในสาขาวิชาศิลปประยุกต์ การดนตรี วิจารณ์ศิลป์ และการถ่ายภาพ แรงจูงใจด้านต่าง ๆ ที่มีผลปัจจัยต่อการตัดสินใจ พบว่า นักเรียนตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพด้วยตนเองตามความถนัด ความชอบ ความสนใจ และความสามารถประกอบอาชีพส่วนตัวที่เป็นอิสระ โดยความสนับสนุนของผู้ปกครอง

ไข่มุก เสาวจันทร์ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่องปัจจัยในการเลือกเรียนอาชีวศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดปทุมธานี ปีการศึกษา 2541 ที่สังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

เอกชนในจังหวัดปทุมธานี 58 โรง จำนวนนักเรียน 8,553 คน เฉพาะที่สนใจเลือกเรียนอาชีวศึกษา เท่านั้นที่ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ด้านรายได้ ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ นักเรียนเลือกเพราะสาขาวิชาชีพที่เลือกเมื่อจบแล้วมีงานทำ และคาดว่าเมื่อประกอบอาชีพแล้วมีโอกาสก้าวหน้าพัฒนาตนเองได้สูงขึ้น ด้านสถานศึกษา เพราะมีสภาพแวดล้อมเหมาะกับการเรียนรู้ ด้านความถนัดและความสนใจ เพราะสาขาวิชาที่เลือกมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน ด้านเกียรติยศชื่อเสียง นักเรียนได้เลือกเพราะสาขาวิชาที่เลือกได้รับการยอมรับจากสังคม ด้านบุคคลรอบข้างที่เกี่ยวข้อง นักเรียนเลือกเรียนด้วยตนเอง ส่วนปัจจัยอื่น ๆ พบว่า นักเรียนมีความชอบ ใจรักหรือถนัด ในวิชาที่เลือกมากที่สุด

สุพรรณิ เสาวดี (2543 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง มุลเหตุจูงใจในการเลือกเรียนกลุ่มวิชาการบัญชีของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ด้านความถนัดและความสนใจ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ ด้านการยอมรับในสังคม และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำแนกตามเพศ อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัว/เดือน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 210 คน ผลการวิจัยพบว่าด้านความถนัดและความสนใจ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความก้าวหน้าในอาชีพ และด้านการยอมรับในสังคมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมา ยกเว้นด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

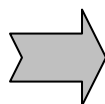
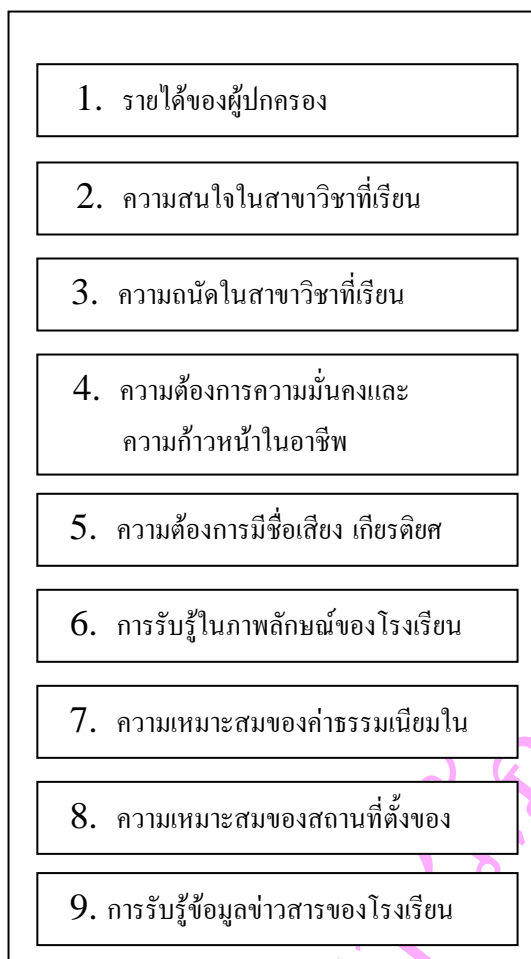
อนก ชิตเกษร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง มุลเหตุจูงใจในการเลือกศึกษาคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสิ่งกระตุ้นทางการตลาดที่เป็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ปัจจัยด้านการผลิตภัณฑ์ ปัจจัยด้านราคา ปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง และปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด และปัจจัยด้านสังคม ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยพายัพ กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจทั้ง 4 ชั้นปี 5 ภาควิชา จำนวน 400 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสิ่งกระตุ้นทางการตลาด เหตุผลที่เลือก ชื่อเสียงของคณะและสถาบัน รองลงมาคืออาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพ และสถาบันมีหลักสูตรที่ทันสมัย สำหรับปัจจัยด้านราคา นักศึกษาให้เหตุผลว่าค่าเล่าเรียนของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับปานกลางเมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัยเอกชนอื่น สำหรับปัจจัยด้านทำเลที่ตั้ง นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่าสถานที่ตั้งมีผลต่อการตัดสินใจ สำหรับปัจจัยส่งเสริมการตลาด การโฆษณาจะมีผลต่อการตัดสินใจ ปัจจัยด้านสังคม การตัดสินใจเข้าศึกษาในคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยพายัพมาจากตัวนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยด้านอาชีพของบิดา/มารดา รายได้เฉลี่ยของครอบครัว และความมุ่งหวังหลังจากจบการศึกษา คือ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และต้องการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว

กัลยา เข้มกลัด (2544 : 81) ได้กล่าวว่า นักเรียนส่วนใหญ่ต้องการเลือกโรงเรียนที่มีชื่อเสียง มีความพร้อมทางอุปกรณ์การเรียนการสอนและต้องทันสมัย บุคลากรผู้สอนจะต้องมีวุฒิทางการศึกษาสูง อาคารสถานที่จะต้องเพียงพอ สะดวก ปลอดภัย บริการทางด้านการศึกษาดี สัมพันธ์ชุมชนดี ประการสำคัญ คือ โรงเรียนจะต้องได้รับรองมาตรฐานการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ และต้องปลอดภัยปลอดสารเสพติด จึงจะเป็นที่ยอมรับให้ความเชื่อถือจากผู้ปกครองและผู้เรียน

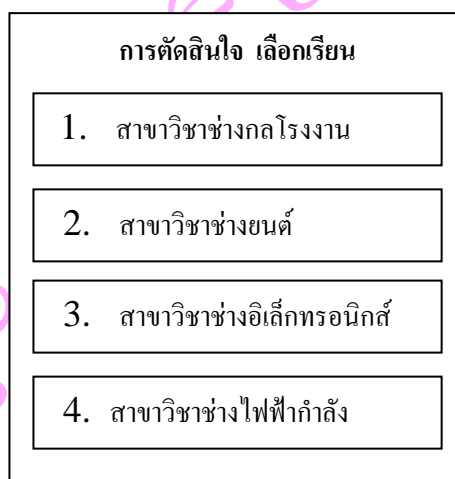
5. สรุปหลักการและแนวคิดที่นำไปสู่กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากเอกสารและงานวิจัยที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงสรุปเป็นสมมติฐานเพื่อการทดสอบได้ว่า ปัจจัยคัดสรรที่ประกอบด้วย รายได้ของผู้ปกครอง ความสนใจในสาขาวิชาที่เรียน ความถนัดในสาขาวิชาที่เรียน ความต้องการความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ ความต้องการมีชื่อเสียง เกียรติยศ การรับรู้ในภาพลักษณ์ของโรงเรียน ความเหมาะสมของสถานที่ตั้งของโรงเรียน ความเหมาะสมของค่าธรรมเนียมการเรียน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน มีส่วนสัมพันธ์กับการตัดสินใจของนักเรียนเลือกเรียนสาขาวิชา ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถเขียนเป็นภาพประกอบ ดังภาพประกอบ 2

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย